

NATUURTOETS BEDRIJVENTERREIN HOESCHE WAARD

ARCADIS RUIMTELIJKE ONTWIKKELING
ADVIESGROEP MILIEU & LEEFOMGEVING

11 juni 2004
110502/ZF4/284/200723

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel van het onderzoek	5
2 Wettelijk kader	6
2.1 Vogel- en Habitatrichtlijn	6
2.2 Flora- en faunawet	6
2.3 Natuurbeschermingswet	7
3 Opzet van de Natuurtoets	9
4 Aanwezigheid van beschermde soorten	11
4.1 Algemene beschrijving van het plangebied	11
4.2 Beschermde gebieden	12
4.3 gegevens over beschermde soorten	13
4.4 Voorkomen beschermde soorten	13
4.4.1 Vaatplanten	13
4.4.2 Zoogdieren	14
4.4.3 Vogels	15
4.4.4 Amfibieën en reptielen	16
4.4.5 Vissen	16
4.4.6 Dagvlinders en libellen	16
4.5 Leemte in kennis	16
5 Beoordeling	18
5.1 Korte beschrijving van het project	18
5.1.1 Realisatie van het bedrijventerrein	18
5.1.2 Toekomstige situatie	18
5.2 Invloeden van het bedrijventerrein	20
5.3 Gevolgen voor beschermde soorten	20
5.4 Toetsing van de gevolgen aan de Flora- en faunawet	21
5.4.1 Welke verbodsbepalingen worden overtreden?	21
5.4.2 Toetsing aan de verschillende beschermingsregimes	22
5.4.3 Het criterium 'voorkómen van schade'	22
5.4.4 Het criterium 'gunstige staat van instandhouding van de soort'	23
5.4.5 Het criterium 'geen andere bevredigende oplossing' en 'Dwingende redenen van groot openbaar belang'	24
6 Conclusies en aanbevelingen	25
6.1 Conclusies	25
6.2 Aanbevelingen	25
7 Geraadpleegde bronnen	26

Bijlage 1 Relevante wetteksten	27
--------------------------------	----

Colofon	29
----------------	-----------

HOOFDSTUK

1

Inleiding

1.1

AANLEIDING

In het streekplan Zuid-Holland Zuid (2000) is het gebied ten noorden van de N217 tussen Heinenoord en 's-Gravendeel aangegeven als streekplanuitwerking bovenregionaal bedrijventerrein. De Hoeksche Waardse gemeenten wijzen bovenregionale opvang van bedrijventerreinen af, maar erkennen dat realisatie van een bedrijventerrein noodzakelijk is voor het opvangen van de regionale behoefte.

Op basis van onderzoek blijkt dat voor de periode 2000-2010 behoefte is aan een regionaal bedrijventerrein tot een omvang van 90 hectare netto. Sinds eind 2001 werken de gezamenlijke gemeenten in de Hoeksche Waard aan de voorbereiding voor de ontwikkeling van een regionaal bedrijventerrein.

Afbeelding 1.1

Zoekgebied Noordrandvisie

In de Noordrandvisie hebben de Hoeksche Waardse gemeenten het zoekgebied (zie zwart omlijnd gebied in afbeelding 1.1) aangegeven waarbinnen het regionale bedrijventerrein van 60 hectare netto moet worden gerealiseerd. Dit gebied is gelegen op het grondgebied van de gemeente Binnenmaas ten noorden van de Blaaksedijk in Heinenoord en Mijnsheerenland en ten oosten van de A29. De bedoeling is de ontwikkeling van het nieuwe bedrijventerrein gefaseerd plaats te laten vinden, waarbij de eerste fase 20 hectare (netto) groot is. Binnen het zoekgebied is het bestaande bedrijventerrein Boonsweg gelegen. Tegelijkertijd met de nieuwe ontwikkeling wordt de herstructurering en revitalisering van Boonsweg ter hand genomen, zodat het mee kan liften met de nieuwe ontwikkeling en de daarbij behorende kwaliteit. Het nieuwe regionale bedrijventerrein is bedoeld voor vestiging van nieuwe bedrijven uit de Hoeksche Waard zelf en voor bedrijven die om milieutechnische of

ruimtelijke redenen verplaatst dienen te worden uit kwetsbare gebieden. Het doel is om vraag en aanbod van de Hoeksche Waardse bedrijvenmarkt in balans te brengen zowel kwantitatief als kwalitatief.

1.2

DOEL VAN HET ONDERZOEK

Voor ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk te beoordelen of er strijdigheden met de groene wetgeving op (kunnen) treden. Dit geldt ook voor dit project, waarbij de kans bestaat dat met de aanleg van het bedrijventerrein (leefgebieden van) beschermde plant- en diersoorten aangetast worden. In dit kader heeft de Adviesgroep Milieu & Leefomgeving gevraagd om, ten behoeve van het MER, een Natuurtoets uit te voeren. Deze Natuurtoets levert de informatie die de verdere ontwikkeling van het voornemen in lijn kan brengen met vigerende wetgeving op het gebied van natuur- en soortbescherming.

HOOFDSTUK 2 Wettelijk kader

2.1

VOGEL- EN HABITATRICHTLIJN

De Europese Unie heeft twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorgdragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'.

Het hoofddoel van de Vogelrichtlijn is het instandhouden van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europees grondgebied van de Lidstaten. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De Habitatrichtlijn kent evenals de Vogelrichtlijn twee beschermingsdoelen: 1) de bescherming van gebieden waarin belangrijke habitats en soorten voorkomen en 2) de bescherming van zeldzame en bedreigde planten- en diersoorten.

Alle lidstaten van de Europese Unie zijn verplicht de Vogel- en Habitatrichtlijn uit te voeren. De lidstaten moeten de bepalingen uit de richtlijn op nauwkeurige wijze omzetten ('implementeren') in bindende nationale regelgeving. De rijksoverheid doet dit momenteel in de vorm van nieuwe wetgeving: de Flora- en faunawet en de (herziene) Natuurbeschermingswet.

Binnen of nabij het plangebied van het bedrijventerrein Hoeksche Waard komen geen natuurgebieden voor die een beschermde status hebben als Vogelrichtlijn- of Habitatrichtlijngebied. Het meest dichtbij gelegen Habitatrichtlijngebied Oude Maas ligt ten oosten van de A29. Dit gebied is aangewezen vanwege het voorkomen van een tweetal bijzondere vegetatietypen. De afstand tot dit beschermde gebied is dusdanig groot dat er geen effecten te verwachten zijn.

In het kader van dit project is met name de bescherming van soorten aan de orde. In Nederland is de vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn vereiste bescherming van soorten overgenomen in de Flora- en faunawet.

2.2

FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 regelt Flora- en faunawet de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet

gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren. Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen zijn opgenomen in bijlage 1.

Mogelijkheid ontheffing aan te vragen

Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk van de minister van LNV vrijstelling of ontheffing te krijgen. Hierbij kunnen 3 verschillende categorieën onderscheiden worden.

1. Voor vogels is het niet mogelijk om ontheffing te verlenen om dwingende reden van groot openbaar belang. De Europese Vogelrichtlijn staat dit niet toe. Dit betekent dat versturende werkzaamheden of werkzaamheden waarbij nesten vernield zouden kunnen worden, in elk geval buiten het broedseizoen, dat wil zeggen buiten de periode half maart tot half juli, moeten plaatsvinden. Ook voor vaste verblijfplaatsen van vogels (kolonies en dergelijke) kan geen ontheffing verleend worden.
2. Het zwaarste beschermingsregime geldt voor soorten genoemd in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor de door het ministerie van LNV per algemene maatregel van bestuur nog aanvullend aan te wijzen soorten. Hiervoor kan alleen ontheffing worden verleend wanneer:
 - er geen andere bevredigende oplossing bestaat, en
 - er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten en
 - er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.
3. Voor alle overige beschermde soorten kan een ontheffing worden verleend indien de beoogde ruimtelijke ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige instandhouding van de soort(en). Eventueel moeten hiertoe mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden.

Bij het beoordelen van de in het plangebied voorkomende beschermde soorten gaat het primair om soorten die door de ingreep direct beïnvloed worden, doordat:

- zij fysiek aangetast worden (doden/verwonden van dieren, verwijderen van planten);
- zij verstoord worden (toename van geluid en/of licht);
- hun vaste verblijfplaatsen c.q. groeiplaatsen aangetast of verstoord worden.

2.3

NATUURBESCHERMINGSWET

Natuurbeschermingwet 1967

De Natuurbeschermingswet 1967 is de vigerende wet, zij het dat reeds een aantal artikelen uit de Natuurbeschermingswet 1998 in werking is die gericht zijn op internationale verplichtingen, ter implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn. De soortbescherming in de Natuurbeschermingswet 1967 is per 1 april 2002 komen te vervallen met de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1967 kent Staatsnatuurmonumenten en Natuurmonumenten (hoofdstuk III en IV), die beschermd worden voor zowel ingrepen in deze gebieden als ingrepen met een externe werking (d.w.z. ingrepen die buiten het natuurbeschermingswetgebied plaatsvinden, maar wel invloed op het gebied hebben).

Voorts was in deze wet bescherming van soorten geregeld (hoofdstuk V). Dit betrof een aantal plantensoorten, een aantal soorten zoogdieren, reptielen en amfibieën, enkele soorten vissen, enkele soorten dagvlinders en libellen en enkele soorten overige ongewervelde (bescherming van vogels was geregeld via de Vogelwet 1936). Ten aanzien van deze soorten zijn er verbodsbepalingen, die zich richten op individueel niveau (het is verboden planten uit te steken, hun standplaats te vernietigen, dieren te vangen, te doden, te verontrusten, etc.). Dit hoofdstuk V is met de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet komen te vervallen.

Ontheffingen volgens de Natuurbeschermingswet 1967 zijn geregeld via het Besluit ontheffingen.

Natuurbeschermingswet 1998

Op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 kan een terrein of water, dat van belang is om zijn natuurschoon of natuurwetenschappelijke betekenis, worden aangewezen als beschermd natuurmonument. Bepaalde schadelijke handelingen in natuurmonumenten zijn verboden, tenzij een vergunning is verleend.

Vooraf relevant is dat de Natuurbeschermingswet 1998 de wettelijke implementatie is van de gebiedsbescherming uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Het afwegingskader volgens artikel 6 van de Habitatrichtlijn, inclusief compenserende maatregelen, wordt in de Natuurbeschermingswet 1998 overgenomen. Om de gebiedsbescherming uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn volledig in de Natuurbeschermingswet te implementeren is een voorstel tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in procedure.

Een aantal artikelen uit de Natuurbeschermingswet 1998 is reeds in werking getreden, dit betreft o.a. de artikelen met betrekking op het Natuurbeleidsplan en internationale verplichtingen. De overige artikelen uit deze wet zijn nog niet van kracht; op dit moment is nog niet bekend wanneer deze in werking treden.

HOOFDSTUK

3

Opzet van de
Natuurtoets

Het onderzoek naar de gevolgen voor beschermde soorten richt zich op de beantwoording van de vraag of door de realisatie van het bedrijventerrein Hoeksche Waard algemene verbodsbepalingen van de Vogel- en Habitatrichtlijn en Flora- en faunawet overtreden (dreigen te) worden, welke mitigerende of compenserende maatregelen hiervoor getroffen kunnen worden en welke procedurele stappen hieruit volgen. Dit onderzoek heeft de volgende opzet.

1. Inventarisatie

- Samenvatten en interpreteren van de voor het plangebied relevante passages in de wetgeving.
- Bepalen van de beschermingsstatus van (delen van) het plangebied in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn.
- Verzamelen en beoordelen van bestaande gegevens over het voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied.
- Veldbezoek ten behoeve van een habitat geschiktheidsbeoordeling.
- Beschrijven van het voorkomen van (leefgebieden van) beschermde soorten in en nabij het plangebied.

2. Beoordeling

- Beoordelen van de invloeden van de aanleg en aanwezigheid van een bedrijventerrein op de omgeving.
- Beoordelen van de kwetsbaarheid van de in het plangebied en in de omgeving voorkomende beschermde soorten en hun leefgebieden.
- Beoordelen van het belang van het plangebied als leefgebied voor Bijlage I soorten (Vogelrichtlijn) of Bijlage II en IV soorten (Habitatrichtlijn) en de beschermingsstatus van het plangebied op grond van het voorkomen van deze soorten (eventuele aanwijzing/aanmelding als Vogelrichtlijngebied en/of Habitatrichtlijngebied).
- Beoordelen van de effecten van het project op de leefgebieden van beschermde soorten.
- Uitwerken van de consequenties van geconstateerde effecten in relatie tot de in de wet opgenomen eisen.

3. Advisering

Indien blijkt dat de uitvoering van het plan gevolgen heeft voor beschermde soorten dan dienen in eerste instantie maatregelen getroffen te worden om:

- effecten te beperken door betere inpassing of vermindering van negatieve invloeden (mitigatie);
- dieren of planten buiten de invloed van de werkzaamheden te plaatsen (wegvangen en herplaatsen van dieren, transplanteren van planten);

- ontwikkeling van nieuw leefgebied voor de betreffende soorten (compensatie);
- de maatregelen die de initiatiefnemer treft, worden vastgelegd in een 'ecologisch protocol', dat dient als bewijsstuk dat werkzaamheden zorgvuldig voorbereid zijn en zonder overtredingen van de algemene verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet worden uitgevoerd.

Wanneer gevolgen voor beschermde soorten niet (volledig) kunnen worden voorkomen, wordt een ontheffingsaanvraag opgesteld.

4. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van bovenstaand onderzoek worden conclusies getrokken en een aantal aanbevelingen voor verder onderzoek of planuitwerking gegeven.

HOOFDSTUK

4

Aanwezigheid van
beschermde soorten

4.1

ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED

Het plangebied voor het bedrijventerrein ligt tussen de A29 en Puttershoek, rond Blaaksedijk. Het gebied is dankzij de A29 en de N271 goed ontsloten richting Rotterdam en omgeving.

Het polderlandschap ter plaatse bestaat uit rechte kavels, veelal gescheiden door sloten met smalle, steile slootkanten. Op de kavels vindt akkerbouw plaats, een enkel perceel is in gebruik als grasland. Het is een open landschap, hoewel de Blaaksedijk zelf geflankeerd wordt door bomenrijen. Ook rond aanwezige bebouwing, de camping en het bestaande bedrijventerrein Boonsweg is beplanting aanwezig.

Door een deel van het plangebied loopt een brede boezem, de Boezem- en Molenvliet. Deze voert water af richting de Oude Maas.

Tussen het plangebied en de Oude Maas liggen enkele buitendijksgebieden, de Buitenzomerlanden. Hier komt natte ruigte en bos voor, langs de waterkant is riet aanwezig. De dijk langs de Buitenzomerlanden wordt begraasd.

Afbeelding 4.2

Plangebied bedrijventerrein
Hoeksche Waard

4.2

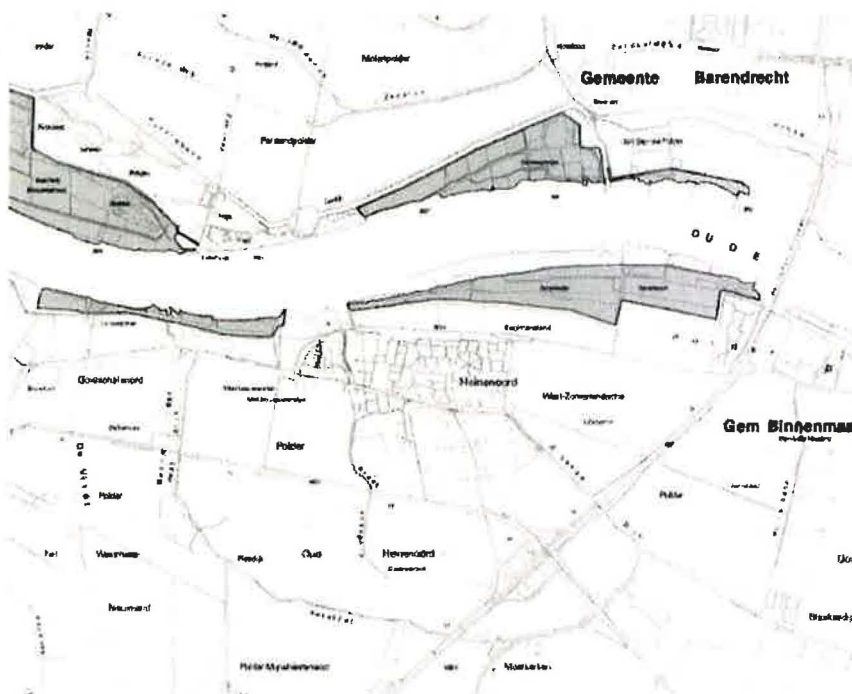
BESCHERMEDE GEBIEDEN

Delen van de Oude Maas zijn bij de Europese Commissie aangemeld als Speciale Beschermingszone in het kader van de Habitatrichtlijn. Het betreft een aantal oeverlanden van de Oude Maas, waar ruigte en elzenbossen voorkomen. Het meest oostelijk gelegen deelgebied bestaat uit de Zomerlanden Gorzenbosch, direct naast de A29. De afstand tot dit beschermde gebied is dusdanig groot dat er geen effecten te verwachten zijn.

Er liggen geen Vogelrichtlijngebieden of (Staats)Natuurmonumenten in de directe omgeving van het plangebied.

Afbeelding 4.3

Een deel van
Habitatrichtlijngebied Oude
Maas

4.3

GEGEVENS OVER BESCHERMDE SOORTEN

Van het plangebied en nabije omgeving zijn gegevens over de verspreiding van planten en dieren opgevraagd bij het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Bij de provincie Zuid-Holland zijn vegetatie- en vogelgegevens opgevraagd. Voor zover er gegevens beschikbaar zijn, zijn deze echter zeer gedateerd en daarom niet goed bruikbaar voor deze Natuurtoets.

Op 10 september 2003 heeft een kort veldbezoek plaatsgevonden aan het gebied waarbij een habitat geschiktheidsbeoordeling is uitgevoerd. Deze beoordeling is aangevuld met literatuurgegevens.

In het rapport is onderscheid gemaakt tussen het plangebied en het studiegebied. Het plangebied omvat de locatie waar het bedrijventerrein voorzien is (voor de verschillende alternatieven). Het studiegebied omvat de kilometerhokken waarvan gegevens zijn aangevraagd en waarbinnen het plangebied ligt. Het gaat hierbij om de volgende kilometerhokken: 094-425, 094-426, 095-425, 095-426, 096-424, 096-425 en 096-426.

4.4

VOORKOMEN BESCHERMDE SOORTEN

Van alle relevante soortgroepen wordt hier een beschrijving gegeven van het voorkomen in en nabij het plangebied. Tevens wordt de status met betrekking tot de wettelijke bescherming aangegeven. Voor soortbescherming is alleen de Flora- en faunawet relevant. Daarbij wordt eveneens het beschermingsniveau aangegeven, dat bepaalt of ingrepen al dan niet met ontheffing worden toegestaan. Voor een uitleg over de beschermingsniveaus wordt verwezen naar Hoofdstuk 2. In de beschrijving van de huidige situatie is ook aangegeven of soorten op de Rode Lijst van bedreigde of kwetsbare planten en dieren voorkomen. Ofschoon aan het voorkomen van een soort op deze Rode Lijst alléén geen wettelijke consequenties verbonden zijn wordt in deze natuurtoets toch rekening gehouden met zeldzame soorten, zowel in de bestaande situatie als in de toekomstige situatie (bijvoorbeeld vestiging van soorten op bouwlocaties).

4.4.1

VAATPLANTEN

In het gebied vindt intensieve landbouw plaats en de aanwezige sloot- en wegbermen zijn over het algemeen smal of zeer smal. Hiermee biedt de omgeving weinig ruimte en kansen voor bijzondere soorten planten. In het gebied of de omgeving zijn wel enkele bijzondere plantensoorten aangetroffen, zo blijkt uit de rapportage van FLORON (2003). De omgeving is goed onderzocht, waarbij enkele Rode lijst soorten aangetroffen zijn en vijf beschermde soorten. De exacte groeiplaats van deze beschermde en bijzondere soorten is niet bekend. De meeste aandachtsoorten zijn aangetroffen in de omgeving van de Buitenzomerlanden.

Delen van de kilometerhokken waarvan gegevens zijn aangevraagd liggen buiten het plangebied. Juist in deze delen zijn groeiplaatsen voor bijzondere soorten aanwezig. Dit betreft het westelijk deel van de Buitenzomerlanden, de Gertruida Agathapolder en de dijken en kades in het gebied. Gezien de periode waarin het veldbezoek plaatsvond (september) was het niet mogelijk een inventarisatie van de slootkanten en wegbermen uit te voeren.

De aangetroffen beschermde plantensoorten in het studiegebied zijn de volgende: Zwanenbloem, Spindotterbloem, Grote kaardenbol, Brede wespenorchis en Zomerklokje.

Van deze soorten is alleen de Grote kaardenbol in de Oost-Zomerlandsche polder te verwachten. Het is niet zeker of deze soort ook op dit moment hier nog voorkomt. De Grote kaardenbol komt voor op dijkellingen en wegbermen in open, ruige begroeiing. Door het gebruik als sierplant komen ook veel verwilderde exemplaren voor. Langs sloot- of akkerranden is deze soort niet te verwachten, mogelijk komt de Grote kaardenbol langs de weg voor. Tijdens het veldbezoek is deze soort niet waargenomen. De andere soorten komen gezien de eisen aan hun standplaats naar verwachting niet voor in het plangebied maar in de Buitenzomerlanden.

Naast beschermde soorten heeft de FLORON ook gegevens geleverd van aandachtsoorten (Rode lijstsoorten en doelsoorten uit het Handboek Natuurdoeltypen, 2001). Ook voor deze soorten geldt dat deze beperkt voorkomen in de West- en Oost-Zomerlandsche Polder én dat deze soorten geen van alle erg zeldzaam zijn.

Tabel 4.1

Voorkomen beschermde
planten

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Rode Lijst 2000
Grote kaardenbol	<i>Dipsacus fullonum</i>	x	
Veldgerst	<i>Hordeum secalinum</i>		Gevoelig
Brede waterpest	<i>Elodea canadensis</i>		Gevoelig

4.4.2

ZOOGDIEREN

Verspreidingsgegevens over het voorkomen van zoogdieren in het plangebied en in de directe omgeving daarvan zijn via het Natuurloket verkregen van de VZZ (Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming). De beschikbare gegevens zijn slechts matig bruikbaar, met name over het gebruik van het gebied door vleermuizen is weinig bekend.

In een open akker- en weidelandschap en de aangrenzende tuinen kunnen algemeen voorkomende soorten zoals Haas, Egel, Mol en diverse muizensoorten verwacht worden. In 2000 zijn diverse waarnemingen van de Bosmuis en de Dwergmuis gedaan. In voorafgaande jaren is de Wezel gesignaleerd.

Zowel de Bosmuis als de Dwergmuis komen met name voor in biotooptypen met opgaande begroeiing zoals bosrandvegetaties, struwelen, houtwallen en hoogopschietende kruidachtige vegetaties. In de Buitenzomerlanden is dit biotooptype aanwezig, in het plangebied zelf niet of nauwelijks. Beide soorten zijn niet in het plangebied zelf te verwachten.

Naast de Wezel zijn ook andere, meer algemeen voorkomende, zoogdiersoorten te verwachten. Dit zijn bijvoorbeeld Woelrat, Veldmuis, Haas, Mol, Egel en mogelijk Huiszittende muis.

Er zijn geen recente waarnemingen bekend van vleermuizen in het studiegebied. De laatste bekende waarneming dateert uit 1993 en betrof een passerende Dwergvleermuissoort. Deze komt niet algemeen voor in grootschalige akkergebieden; desondanks zijn ook in het polderlandschap zowel de Gewone als de Ruige dwergvleermuis waargenomen. De Gewone dwergvleermuis verblijft in gebouwen, de Ruige dwergvleermuis zowel onder dakpannen als in bomen. De Laatvlieger is een soort die ook gebruik maakt van open polderlandschap; verblijfplaatsen bevinden zich in gebouwen. Vanwege de nabijheid van (brede) sloten en de Oude Maas is een soort als de Meervleermuis te verwachten. Het aantal

waarnemingen van deze soort in de zomerperiode is in het gebied rond de Zuid-Hollandse eilanden echter zeer beperkt. Dit geldt ook voor de Watervleermuis.

Het is mogelijk dat de Gewone en/of Ruige dwergvleermuis en de Laatvlieger in de huidige situatie in het plangebied voorkomen. Het is onwaarschijnlijk dat er vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied voorkomen.

Tabel 4.2

(Mogelijk) voorkomen
beschermde en bedreigde
zoogdiersoorten

Nederlandse naam	Wetenschappelijk naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	3	
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	3	
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	3	
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	3	
Mol	<i>Talpa europea</i>	3	
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	3	
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	3	
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	2	4
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	2	4
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	2	4

Flora- en faunawet: beschermingsstatus 2 : soorten opgenomen op bijlage IV Habitatrichtlijn; 3: toets op gunstige staat van instandhouding

Habitatrichtlijn : 4 : bijlage IV van de Habitatrichtlijn

4.4.3

VOGELS

Broedvogels

Voor vogels geldt dat het niet mogelijk is om een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aan te vragen, dit geldt voor alle vogelsoorten. Wanneer men werkzaamheden uitvoert dient ten alle tijde voorkomen te worden dat broedende vogels verontrust of verstoord worden. Ook vaste verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden.

Uit de gegevens van het MER Bedrijfsterreinontwikkeling Hoeksche Waard (Haskoning, 1998) blijkt dat in de West-Zomerlandse Polder de Kievit en de Veldleeuwrik in redelijke aantallen broeden. Ook broeden er enkele Grutto's en mogelijk de Patrijs. Zowel de Grutto als de Patrijs zijn opgenomen op de Rode lijst. Uit de internetrapportage van het Natuurloket blijkt dat in de kilometerhokken waarbinnen het plangebied liggen er geen broedvogels voorkomen die op de Rode lijst of bijlage I van de Vogelrichtlijn voorkomen; Grutto en Patrijs zijn derhalve niet waargenomen in het plangebied zelf.

In de beplantingen langs de dijken en rond de bebouwing broeden zeer waarschijnlijk meerdere algemeen voorkomende vogelsoorten. De rietgorzen en ruigtes langs de Oude Maas en de rietkragen langs de sloten bieden een geschikte broedplaats voor een soort als de Kleine karekiet. Door het treffen van beschermende maatregelen is te voorkomen dat ten aanzien van de wel aanwezige vogelsoorten overtredingen plaatsvinden van de Flora- en faunawet.

Wintervogels

De oeverlanden langs de Oude Maas fungeren als rust- en verblijfplaats voor overwinterende vogels. Het plangebied zelf komt hiervoor niet in aanmerking. Uit literatuur komt naar voren dat het plangebied en de directe omgeving géén belangrijke pleisterplaats of slaapgebied is voor bijvoorbeeld ganzen en zwanen (Koffijberg *et al.*, 1997).

4.4.4

AMFIBIEËN EN REPTIELEN

Er zijn geen (recente) gegevens beschikbaar over het voorkomen van herpetofauna. Het intensief bewerkte agrarisch gebied biedt voor reptielensoorten geen geschikte biotoop; deze zullen hier dan ook niet voorkomen. In het plangebied zijn een groot aantal sloten aanwezig. Hierin komen algemeen voorkomende soorten amfibieën als Bruine en Groene kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander voor. Voor bijzondere (zeldzame) amfibiesoorten zijn deze wateren niet geschikt door de slechte waterkwaliteit (vermesting, bestrijdingsmiddelen).

Tabel 4.3

Voorkomen beschermde en bedreigde amfibiesoorten

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Rode Lijst
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	3	
Grote groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	3	
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	3	
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	3	

Flora- en faunawet: beschermingsstatus 2 : soorten opgenomen op bijlage IV Habitatrichtlijn; 3: toets op gunstige staat van instandhouding

4.4.5

VISSEN

Er zijn geen gegevens bekend over het voorkomen van vissen in het plangebied. In de bredere afwateringssloten richting de Boezem-Molenvliet zijn voor vissen geschikte wateren. Een beschermde soort die voorkomt in poldersloten is de Kleine modderkruiper. Vermesting, vervuiling en regelmatig opschonen van sloten hebben een negatieve invloed op het voorkomen van deze soort. In het plangebied en de omgeving vindt intensief agrarisch beheer plaats. Dit zorgt voor verhoogde concentraties nutriënten en mogelijk van gewasbeschermingsmiddelen. Desondanks is het echter niet uit te sluiten dat de Kleine modderkruiper hier voorkomt.

Tabel 4.4

Voorkomen beschermde en bedreigde vissoorten

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn	Rode Lijst
Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>	3	2	

Flora- en faunawet: beschermingsstatus 2 : soorten opgenomen op bijlage IV Habitatrichtlijn; 3: toets op gunstige staat van instandhouding

Habitatrichtlijn: 2: soort opgenomen op bijlage II van de Habitatrichtlijn

4.4.6

DAGVLINDERS EN LIBELLEN

Het plangebied bestaat uit monoculturen en de bermen van wegen en sloten zijn over het algemeen smal. Dit houdt in dat er weinig geschikte biotopen voor libellen en dagvlinders aanwezig zijn. Algemeen voorkomende soorten kunnen wel aangetroffen worden, bijzondere en beschermde soorten naar verwachting niet. Een deel van de kilometerhokken is redelijk tot goed onderzocht, zo blijkt uit de internetrapportage van Natuurloket. In één kilometerhok is een beschermde dagvlindersoort waargenomen, uit de gegevens blijkt niet welke soort dit betreft. Mogelijk is dit een exemplaar van de Rouwmantel geweest; een zwerver waarvan in Nederland geen populaties meer voorkomen. Populaties van beschermde dagvlindersoorten komen in dit sterk agrarische gebied niet voor.

4.5

LEEMTE IN KENNIS

De inventarisatie activiteit is in agrarische gebieden vaak laag. Ook in dit plangebied leidt dit tot het ontbreken van (recente) inventarisatiegegevens van enkele soortgroepen. Dit

betreft met name de vissen, herpetofauna en de ongewervelden. Op grond van de kenmerken van het plangebied zijn wel uitspraken mogelijk over het voorkomen van algemene of juist bijzondere soorten van deze soortgroepen.

De voorgestelde beschermende maatregelen houden rekening met soorten waarvan niet met zekerheid gesteld kan worden dat zij niet aanwezig zijn.

HOOFDSTUK

5

Beoordeling

5.1 KORTE BESCHRIJVING VAN HET PROJECT**5.1.1 REALISATIE VAN HET BEDRIJVENTERREIN**

De algemene doelstelling van het project bedrijventerrein Hoeksche Waard is de volgende:

Het vestigen van bedrijven uit de Hoeksche Waard, die qua aard en schaal niet passen op een lokaal bedrijventerrein, op een te ontwikkelen regionaal bedrijventerrein van 60 ha netto in de Hoeksche Waard.

Waarbij rekening wordt gehouden met het inpassen van een kwalitatief hoogwaardig bedrijventerrein in de bestaande omgeving waaronder de landschappelijke waarden en woon- en werkomgeving

In de Hoeksche Waard is de ruimte voor bedrijven beperkt. Dit betekent dat de beschikbare ruimte zo effectief mogelijk moet worden benut. Dit kan door het toepassen van intensief ruimtegebruik. Dit betekent:

- hoge bebouwingspercentages;
- stapeling van functies;
- compacte en efficiënte inrichting van het bedrijventerrein;
- mogelijkheid voor meervoudig ruimtegebruik.

Door dit intensief ruimtegebruik en het toepassen van beschermende maatregelen komt men zoveel mogelijk tegemoet aan de aanwezige natuur(- en landschaps)waarden.

De realisatie van het bedrijventerrein kan starten nadat de m.e.r.-procedure doorlopen is. De Startnotitie is hiervoor reeds opgesteld. De definitieve start van het project is nog niet bekend.

5.1.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

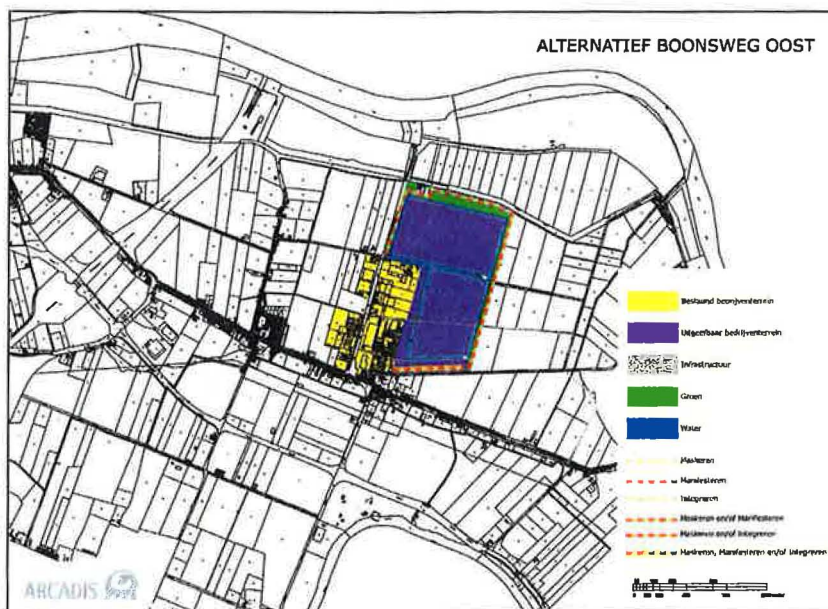
Er zijn op dit moment nog verschillende alternatieven voor de exacte locatie en inrichting van het gebied. Aan de hand van de te doorlopen m.e.r.-procedure vindt de definitieve keuze voor een van deze alternatieven plaats. In alle gevallen geldt dat het bestaande agrarische gebied omgevormd wordt tot bebouwd terrein, waarbij leefgebied voor enkele soorten permanent verdwijnt. Afhankelijk van de wijze van inrichting van het gebied kunnen planten- en diersoorten zich ter plaatse hervestigen.

De alternatieven die in het MER aan bod komen beslaan verschillende delen van het plangebied. Niet alle beschikbare verspreidingsgegevens hebben een detailniveau waarmee onderscheid tussen de verschillende alternatieven is aan te geven, voor wat betreft effecten

op flora en fauna. De effectbeschrijving in de volgende paragrafen geldt daarom voor alle de geopperde alternatieven; eventueel onderscheid is expliciet aangegeven.

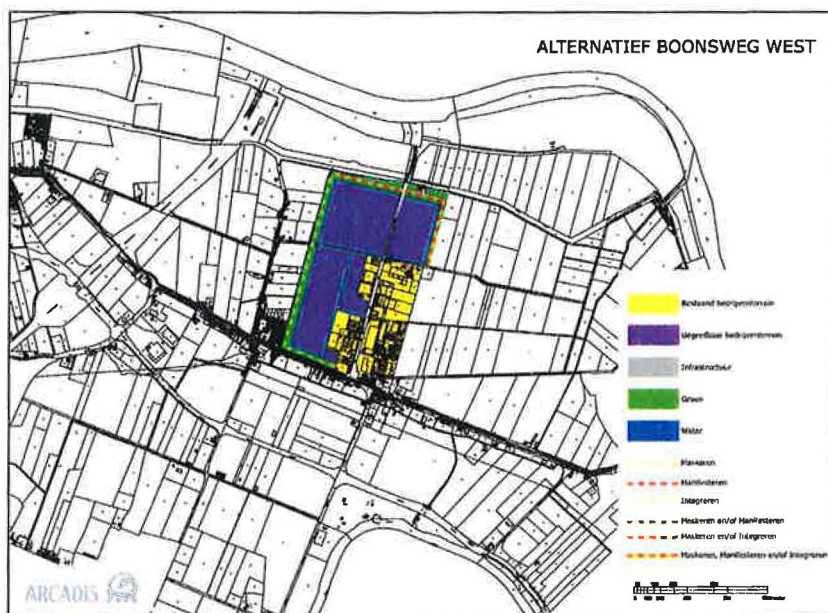
Afbeelding 5.4

Alternatief Boonsweg Oost

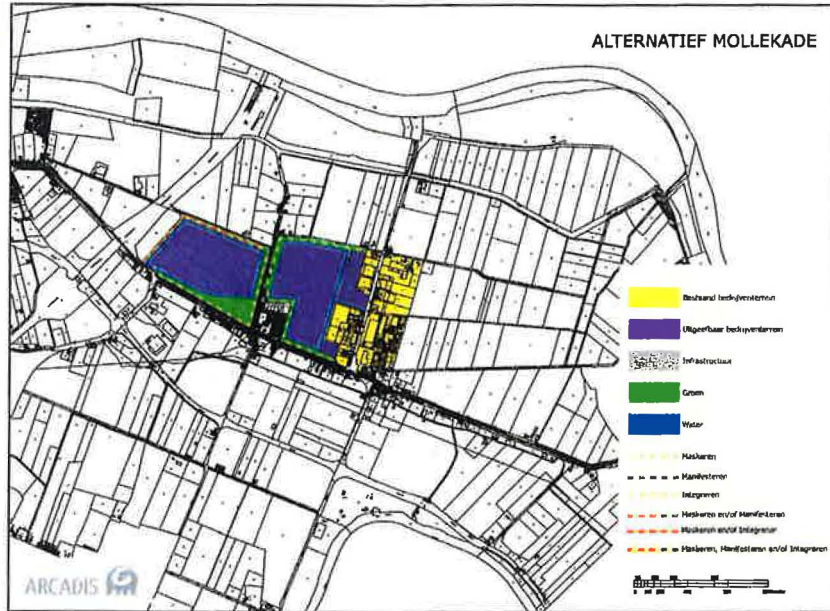
Afbeelding 5.5

Alternatief Boonsweg West

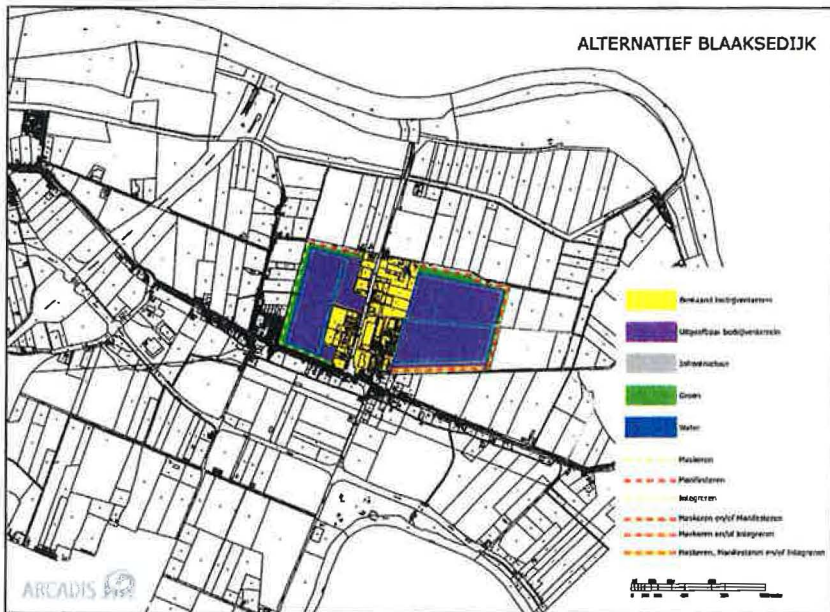
Afbeelding 5.6

Alternatief Mollekade

Afbeelding 5.7

Alternatief Blaaksedijk

5.2

INVLOEDEN VAN HET BEDRIJVENTERREIN

De invloeden van het project op beschermde soorten hebben betrekking op het verstoren van soorten en het vernietigen van leefgebied. In de toekomstige situatie is het leefgebied voor een aantal soorten verdwenen; voor andere soorten ontstaat mogelijk nieuw leefgebied. Verstoring vindt plaats tijdens de aanleg van het bedrijventerrein, maar ook daarna door mogelijke geluidhinder van de bedrijven en de toegenomen verkeersdruk.

5.3

GEVOLGEN VOOR BESCHERMDE SOORTEN

Effecten van de uitvoering van het plan op bestaande flora en fauna

In tabel 5.1 zijn de gevolgen van het plan aangegeven voor de in het plangebied aangetroffen of vermoedelijk aanwezige soorten planten en dieren.

Tabel 5.5

Gevolgen voor beschermde soorten in het plangebied

Beschermde soort	Gevolgen
Grote kaardenbol	Groeiplaatsen gaan verloren.
Woelrat, Veldmuis, Mol, Egel, Huisspitsmuis	Leefgebied wordt aangetast. Individuele dieren kunnen onopzettelijk worden gedood en / of verstoord door werkzaamheden.
Wezel, Haas	Leefgebied wordt aangetast. Individuele dieren kunnen onopzettelijk worden verstoord door werkzaamheden.
Vleermuizen	Wanneer blijkt dat sloop van gebouwen noodzakelijk is dient men vooraf na te gaan of zich hier verblijfplaatsen van de Dwergvleermuis bevinden.
Broedvogels	Het kappen en rooien van de beplanting vindt plaats buiten het broedseizoen. Broedende vogels en hun nesten worden daardoor niet gedood, vernietigd en/of verstoord De percelen die tijdens het broedseizoen worden vergraven, worden voor het broedseizoen geploegd om de vegetatie te verwijderen en zo de aantrekkingskracht van de percelen voor broedvogels sterk te verminderen. De gevolgen op grondbroedende vogels worden hiermee tot een minimum beperkt.
Amfibieën	Leefgebied en voortplantingsplaatsen worden aangetast. Individuele dieren kunnen onopzettelijk worden verstoord door werkzaamheden.
Vissen	Indien werkzaamheden in de sloten of het dempen van sloten nodig is vindt dit plaats in de periode september – oktober (zie ook de beschermende maatregelen). Bij deze werkzaamheden treedt verstoring van soorten en /of verlies aan leefgebied op.

5.4

TOETSING VAN DE GEVOLGEN AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

5.4.1

WELKE VERBODSBEPALINGEN WORDEN OVERTREDEN?

Volgens de algemene verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet (artikelen 8 t/m 12) is het verboden beschermde planten te beschadigen of van hun groeiplaats te verwijderen. Voor dieren geldt dat het verboden is dieren o.a. te doden, verwonden en opzettelijk te verontrusten. Nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren mogen niet worden beschadigd, vernield, weggenomen of verstoord worden. Afgezet tegen deze verbodsbepalingen zijn de volgende van de in de vorige paragraaf genoemde gevolgen voor beschermde planten en dieren strijdig met de Flora- en faunawet.

Tabel 5.6

Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet

Beschermde soorten(groep)	Gevolgen
Grote kaardenbol	Aantasten groeiplaatsen.
Wezel	Vernietigen van eventuele verblijfplaatsen en verontrusten van mogelijk aanwezige dieren.
Egel, Haas, Mol, Veldmuis, Woelrat	Vernietigen van eventuele verblijfplaatsen en doden en/of verontrusten van mogelijk aanwezige dieren.
Dwergvleermuis spp.	Vernietigen van vaste verblijfplaatsen en verontrusten van mogelijk aanwezige dieren.
Broedvogels	Vernietigen of verstoren van nesten.
Bruine kikker, Grote groene kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander	Doden en/of verontrusten van mogelijk aanwezige dieren en vernietigen van voortplantingsplaatsen.
Kleine modderkruiper	Doden en/of verontrusten van mogelijk aanwezige dieren.

5.4.2

TOETSING AAN DE VERSCHILLENDE BESCHERMINGSREGIMES

In tabel 5.6 staat aangegeven welke overtredingen van de Flora- en faunawet plaats (kunnen) gaan vinden bij de realisatie van het bedrijventerrein Hoeksche Waard. Voor soorten ten aanzien waarvan overtredingen van de Flora- en faunawet optreden is het noodzakelijk een ontheffing aan te vragen. De ontheffingsgrond hangt voor een soort af van het beschermingsregime dat op dit soort van toepassing is. Paragraaf 2.2 geeft een toelichting op de beschermingsregimes; in onderstaande tabel is voor de verschillende soorten aangegeven welk regime van toepassing is.

Soorten	Beschermingsregime
Wezel, Egel, Haas, Mol, Veldmuis, Woelrat, Bruine kikker, Grote groene kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Kleine modderkruiper	3. ontheffing mits gunstige staat van instandhouding van de soort.
Vleermuizen	2. ontheffing mits gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere oplossing en groot openbaar belang.
Vogels	1. geen ontheffing mogelijk, dus voorkomen van schadelijke handelingen.

5.4.3

HET CRITERIUM 'VOORKÓMEN VAN SCHADE'

Ondanks dat er slechts een beperkt aantal natuurwaarden in het gebied aanwezig is het noodzakelijk een aantal beschermende maatregelen te treffen. Deze maatregelen zijn niet alleen van uit de Flora- en faunawet vereist, maar bieden ook niet-wettelijk beschermde gebieden en soorten bescherming.

Aan de noordzijde van de beoogde locatie ligt een gebied met bijzondere natuurwaarden, de Buitenzomerlanden. Ten aanzien van dit gebied wordt milieuhinder voorkomen door het in acht nemen van minimale afstanden tussen het bedrijventerrein en de Buitenzomerlanden. Dit betekent toepassing van inwaartse zonering; de afstanden worden gebaseerd op de Handleiding Bedrijven en Milieuzonering. De minimale afstand tussen de grens van het bedrijventerrein en de Buitenzomerlanden bedraagt daarbij 50 meter. Deze zone kan op twee manieren worden ingericht:

- als boomsingel, ter maskering van het bedrijventerrein;
- als open landschappelijke zone, waarbij hoge eisen aan de beeldkwaliteit van bedrijven moet worden gesteld.

Vanuit het oogpunt van natuur heeft een inrichting als boomsingel de voorkeur.

De landschappelijke structuur van het beoogde gebied wordt bepaald door openheid in combinatie met robuuste boomsingels. Realisering van het bedrijventerrein zal deze openheid verstoren. Deze verstoring kan worden beperkt door in de inrichting van het bedrijventerrein zelf te refereren aan de landschappelijke kwaliteiten van de Hoeksche Waard. Belangrijke aspecten zijn:

- benutting bestaande karakteristieke elementen;
- inrichting van structuurbepalende waterlopen en wegen is gebaseerd op de landschappelijke karakteristieken van de Hoeksche Waard: waterlopen met rietkragen, wegen met begeleidende beplanting (laanbomen);

- de beeldkwaliteit van gebouwen, parkeervoorzieningen en buitenterreinen in evenwicht met de landschappelijke kwaliteit van de Hoeksche Waard.

De bestaande structuur van A-watgangen en waterkeringen wordt in stand gehouden.

Om strijdigheden met de Flora- en faunawet te voorkomen of te beperken worden voorafgaand en tijdens de uitvoering enkele maatregelen getroffen.

- De verwijdering van de bestaande vegetatie vindt plaats buiten het broedseizoen (dus voor 15 maart en na 15 juli), hiermee is verontrusting van broedende vogels te voorkomen.
- Gebieden die een potentieel broedgebied vormen voor grondbroedende vogels en waarvan wordt voorzien dat deze in de broedperiode worden vergraven, worden voor het broedseizoen (diep-)geploegd. Hiermee wordt zoveel mogelijk voorkomen dat vogels en broedsels door de werkzaamheden worden gedood respectievelijk vernietigd.
- Bestaande sloten blijven gehandhaafd; indien dit niet mogelijk is vindt dempen plaats in één richting (ontsnappingsmogelijkheden voor vissen en andere dieren). Dit vindt bij voorkeur in de periode half augustus - oktober plaats.
- Wanneer het nodig is (oude) gebouwen te slopen dient een controle plaats te vinden naar verblijfsplaatsen van vleermuizen. Indien er een kolonie aanwezig is is sloop in principe niet mogelijk. In overleg met het Ministerie van LNV en bijvoorbeeld de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ) dient men te bepalen welke procedure gevolgd moet worden (zoals sloop in een bepaalde periode).

Met het treffen van bovengenoemde beschermende maatregelen is te voorkomen dat er overtredingen van de Flora- en faunawet optreden ten aanzien van de volgende soort(groepen):

- broedvogels;
- vleermuizen.

5.4.4

HET CRITERIUM 'GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING VAN DE SOORT'

Ondanks bovenstaande beschermende maatregelen kunnen er overtredingen van de Flora- en faunawet plaatsvinden. Voor de verschillende soorten of soortgroepen is aangegeven of aan het criterium 'het handhaven van de gunstige staat van instandhouding' voldaan kan worden, rekening houdend met de voorgestelde beschermende maatregelen.

Flora: In West-Nederland is de Grote kaardenbol plaatselijk vrij algemeen in het Deltagebied en langs de Rijn(takken). Op andere plaatsen komt de soort sporadisch voor, vaak als verwildeerde sierplant. Geschikte groeiplaatsen voor wilde exemplaren op het dijktaalud blijven beschikbaar.

Zoogdieren: de zoogdiersoorten (niet vleermuizen) die mogelijk in het gebied voorkomen zijn algemeen voorkomende soorten in Nederland. Voor deze soorten geldt dat deze niet alleen in het plangebied zelf voor (kunnen) komen, maar ook in de omgeving. Het verontrusten of onopzettelijk doden van individuen van deze soorten leidt niet tot het verlies van de populatie(s) van deze soorten in de regio. De gunstige staat van instandhouding blijft hiermee gehandhaafd.

Amfibieën: net als bij de zoogdieren gaat in het dit geval om algemeen voorkomende soorten. Een deel van de bestaande sloten blijft in de nieuwe situatie gehandhaafd. Ook is er in de nieuwe situatie zomerbiotoop aanwezig in de vorm van bosranden en struweel.

Hiermee blijven de aanwezige amfibiesoorten (hetzij in beperktere mate) aanwezig in het plangebied.

Vissen: het is niet zeker dat de Kleine modderkruiper in het gebied voorkomt, maar de kans is aanwezig. A-watgangen blijven gehandhaafd, hiermee ook het leefgebied van de soort. Door bij het eventueel dempen van sloten vissen de kans te geven weg te zwemmen (dempen richting een hoofdwatgang) zijn slachtoffers zo veel mogelijk te voorkomen. Door deze beschermende maatregelen kan een eventueel aanwezige populatie in stand blijven binnen het plangebied.

5.4.5

HET CRITERIUM 'GEEN ANDERE BEVREDIGENDE OPLOSSING' EN 'DWINGENDE REDENEN VAN GROOT OPENBAAR BELANG'

Deze criteria gelden alleen voor de beoordeling van de gevolgen voor vleermuizen. Beide criteria zijn afkomstig uit artikel 6 van de Habitatrichtlijn. Met de voorgestelde beschermende maatregel voor de Dwergvleermuissoorten vinden er geen overtredingen van de Flora- en faunawet plaats; toetsing op bovengenoemde criteria is derhalve niet van belang.

HOOFDSTUK

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1

CONCLUSIES

Uit de natuurtoets voor het bedrijventerrein Hoeksche Waard komen de volgende conclusies naar voren.

- De natuurwaarden in het plangebied zijn beperkt.
- In het plangebied komen enkele beschermde en bijzondere (Rode lijst) soorten planten en dieren voor.
- Niet van alle soortgroepen zijn volledige en recente verspreidingsgegevens beschikbaar.
- Het is noodzakelijk beschermende maatregelen te treffen voor deze soorten om overtredingen van de Flora- en faunawet te voorkomen.
- De realisatie van het bedrijventerrein leidt tot overtredingen van de Flora- en faunawet voor enkele algemeen voorkomende beschermde soorten.

6.2

AANBEVELINGEN

In het plangebied komen meerdere (algemeen voorkomende) beschermde soorten voor. Door het treffen van beschermende maatregelen is grotendeels te voorkomen dat met de realisatie van het bedrijventerrein overtredingen van de Flora- en faunawet plaats gaan vinden. Het is noodzakelijk voor soorten waarop overtredingen van de Flora- en faunawet optreden een ontheffing aan te vragen vóórdat men start met werkzaamheden ter plaats. Deze ontheffing heeft in ieder geval betrekking op de volgende soorten:

Beschermde soort		
Wezel	Egel	Haas
Mol	Veldmuis	Woelrat
Bruine kikker	Grote groene kikker	Gewone pad
Kleine watersalamander	Kleine modderkruiper	

Het verdient aanbeveling om voorafgaand aan het aanvragen van de ontheffing de leemten in kennis over de verspreiding van beschermde soorten in te vullen. In het bijzonder gaat het om het gebruik van het landschap door vleermuizen en het vóórkomen van beschermde soorten vissen. Hiermee kan men voorkómen dat een ontheffing aangevraagd wordt voor soorten die niet in het plangebied aanwezig zijn.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden moeten de in paragraaf 5.4.3 voorgestelde beschermende maatregelen uitgevoerd worden.

HOOFDSTUK

7

Geraadpleegde
bronnen

Bal, D., & F.J. van Zadelhoff (red.) (2001) Handboek Natuurdoeltypen. Tweede, geheel herziene versie. Expertisecentrum LNV, Wageningen.

Koffijberg, K., B. Voslamber & E. van Winden (1997) Ganzen en zwanen in Nederland: overzicht van pleisterplaatsen in de periode 1985-94. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Landelijk bestand Vlinders (2003) De Vlinderstichting, Wageningen. Opdracht gegevenslevering VA2003-283 / GA2003-219.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (1997) Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.

SOVON (2002) Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (2003) Hoeksche Waard: Toelichting zoogdiergegevens. Zoogdierdatabank. Opdracht GA2003-219.

Vreeken, B. (2003) Regionaal bedrijventerrein Hoeksche Waard; toelichting bij de floristische verspreidingsgegevens. Rapport 2003-217. Stichting FLORON, Leiden.

Weeda, E.J. et al (1985) Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties deel 1 t/m 5. IVN.

BIJLAGE 1

Relevante wetteksten

Flora- en faunawet**Algemene verbodsbepalingen Flora- en faunawet (artikelen 8 t/m 12)**

8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

11. Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstellingen en ontheffingen, Flora- en faunawet artikel 75

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan, voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, vrijstelling worden verleend van de bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18 bepaalde verboden.

2. Indien een vrijstelling als bedoeld in het eerste lid strekt tot uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties, kan de vrijstelling bij ministeriële regeling worden verleend.

3. Onze Minister kan, voorzover niet overeenkomstig artikel 68 van deze wet door gedeputeerde staten ontheffing is of kan worden verleend, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18, 50, 51, 52, 53, 58, 59, tweede lid, 64, tweede lid, en 72, vijfde lid.

4. Vrijstellingen en ontheffingen worden, tenzij uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties noodzaakt tot het verlenen van vrijstelling of ontheffing om andere redenen, slechts verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

5. Onverminderd het vierde lid, worden voor soorten genoemd in bijlage IV van de richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206), voor soorten vogels als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, en voor algemene maatregel van bestuur aangewezen beschermde inheemse dier- of plantensoorten vrijstelling of ontheffing slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat:

- a. ten behoeve van onderzoek en onderwijs, reproductie en herintroductie, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
- b. teneinde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen aantal van bij die maatregel aan te wijzen soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben of
- c. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

6. Vrijstellingen kunnen in ieder geval verschillend worden vastgesteld naar gelang de soorten of categorieën van soorten en handelingen welke de vrijstelling betreffen. Voorts kan onderscheid worden gemaakt naar wilde of gekweekte planten of producten van die planten, en naar wilde of gefokte dieren dan wel eieren, nesten of producten van die dieren.

Aanduiding belangen voor verlenen van ontheffing, Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, artikel 2, lid 2

Als andere belangen als bedoeld in artikel 75, vierde lid, onderdeel c, van de wet zijn aangewezen:

- a. de bepalingen inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap;
- b. de veiligstelling van dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort tegen het verkeer;
- c. de opvang en verzorging van zieke of gewonde dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort;
- d. het onderhoud van wateren, waterkanten, oevers en graslanden;
- e. dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, met dien verstande dat vanwege dit belang geen ontheffing of vrijstelling kan worden verleend ten aanzien van vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort;
- f. de bescherming van weidevogels en hun eieren tegen landbouwwerkzaamheden en vee.

COLOFON

NATUURTOETS BEDRIJVENTERREIN HOEKSCHÉ WAARD

OPDRACHTGEVER:

ARCADIS RUIMTELIJKE ONTWIKKELING
ADVIESGROEP MILIEU & LEEFOMGEVING

STATUS:

Concept

AUTEUR:

A. Luchtenborg

GECONTROLEERD DOOR:

J.H. Beekman

VRIJGEGEVEN DOOR:

J. Hell

11 juni 2004

110502/ZF4/284/200723

ARCADIS REGIO BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.